

Handläggare
Alice Ring
Telefon: 08-508 10019

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2017-10-26

Revidering av lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och utomstående organisationer

Lokala regler för föreningsstöd

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner lokala regler för föreningsstöd

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Carolina Bjurling
Kvalitetschef

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har arbetat fram ett förslag till reviderade lokala regler för föreningsstöd. Syftet är att verka för tydliga beslutsgrunder och en transparent beslutsprocess vid fördelning av stöd till det ideella föreningslivet.

Förvaltningens förslag om regler innehåller bland annat en checklista innehållande grundläggande krav för ansökan, redogörelse för nämndens bedömningsgrunder samt att ansökan och redovisning ska ske via e-tjänst.

Förvaltningen föreslår vidare att nämnden fortsättningsvis ska behandla samtliga inkomna ansökningar i ett (1) och samma ärende, genom att förvaltningen tar fram ett (1) samlat tjänsteutlåtande för samtliga inkomna ansökningar.

Bakgrund

”Stadsdelsnämnden har inom sitt område hand om: bidragsgivning till föreningar med utpräglat lokal verksamhet och kontakter med lokalt bedrivna föreningsverksamhet” (5§ reglemente för stadsdelsnämnderna).

Stadsdelsnämnden fastställde gällande riktlinjer för föreningsbidrag den 14 april 2016. Det är ett elvasidigt dokument som i fråga om omfattning och språk visat sig vara alltför otydligt.

För att bättre anpassa riktlinjerna till aktuella behov samt till stadsdelsnämndens förutsättningar och planering skedde därefter en partiell revidering den 19 oktober 2016.

Förvaltningen har fullföljt den partiella revideringen, nu med syftet att verka för en mer transparent och tydligare motiverad fördelning av stöd till det ideella föreningslivet.

Ytterligare skäl till att revidera nuvarande riktlinjer är de förändringar och förtydliganden som beslutats i samband med kommunstyrelsens behandling av nämndens plan mot våldsbejakande extremism och den ”checklista/stöd för hantering av ansökan om föreningsbidrag till ideella föreningar” som Säkerhetsenheten på SLK tog fram den 23 maj 2017.

Ärendet

”Lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och utomstående organisationer” har reviderats och föreslås byta namn till ”Lokala regler för föreningsstöd”.

De föreslagna reglerna är ett kortfattat men innehållsrikt dokument. Reglerna är skrivna med så kallat ”klarspråk” vilket betyder ett vårdat, enkelt och begripligt språk. Klarspråk är ett sätt att demokratisera myndighetstexter så att de är tillgängliga och förståeliga.

Tydliga beslutsgrunder och en transparent beslutsprocess har varit ledord i arbetet med revideringen. Förvaltningen föreslår ett helhetsgrepp om de inkomna ansökningarna, genom ett (1) tjänsteutlåtande, det vill säga ett beslutsunderlag till nämnden för fördelning av stöd avseende samtliga ansökningar per ansökningstillfälle.

Tjänsteutlåtandet kommer att beredas av en handläggare. Till sitt stöd har handläggaren en referensgrupp, som består av förvaltningsledningen samt vid behov andra sakkunniga tjänstemän. Referensgruppens sammansättning kommer att utvärderas och kan framöver komma att förändras.

Tjänsteutlåtandet kommer att innehålla följande:

- Redogörelse för inkomna ansökningarna och ansökta belopp.
- Redogörelse och analys utifrån de Lokala reglerna för föreningsstöd.
- Förslag till fördelning av stöd för samtliga sökande föreningar
- Redogörelse för hur föreningsstödet har marknadsförts.
- Analys av vilka som ansöker samt om det finns underrepresenterade grupper.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kvalitetsavdelningen med stöd av förvaltningsledningen. Stadsdelsnämndens lokala Funktionsråd informerades den 5 oktober 2017 och Pensionärsrådet den 9 oktober 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Regler för föreningsstöd istället för riktlinjer för föreningsbidrag.
Förvaltningen föreslår att nämnden övergår till att använda föreningsstöd, som ett sätt att harmoniera begreppsapparaten inom staden. På stockholm.se, benämns stadsdelarnas stöd till föreningar som just Föreningsstöd. Även kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen använder numera begreppet stöd. Endast äldrenämnden använder ordet bidrag.

Förvaltningen har under arbetets gång även uppmärksammats på att det endast är fullmäktige som fastställer riktlinjer, vilket är skälet till att styrdokumentet istället kallas regler.

Ett (1) beslutsunderlag för varje ansökningstillfälle

Stadsdelsnämnden fattar för närvarande beslut om föreningsbidrag för varje enskild inkommen ansökan. Risken med separata tjänsteutlåtanden som redogör för enskilda ansökningar är att ansökningarna inte ställs i relation till varandra. Det kan då uppstå en ojämn fördelning utifrån att det saknas en överblick av den totala fördelningen mellan föreningarna.

Förvaltningen föreslår därför nämnden att fatta beslut utifrån en sammanställning av samtliga inkomna ansökningar per ansökningstillfälle i ett och samma ärende, utifrån ett samlat tjänsteutlåtande.

Med ett beslutsunderlag för varje ansökningstillfälle framgår det varför och hur stödet föreslås fördelas och prioriteras mellan de olika föreningarna, samt om det finns underrepresenterade grupper.

Grundläggande krav för ansökan

Förvaltningen har i styrdokumentet sammanställt en checklista på totalt sju grundläggande krav för ansökan. Bland de grundläggande kraven kan tre beskrivas som nytillkomna, medan ett tidigare krav är borttaget.

- Grundläggande krav nr. 1 - Vara en ideell förening. Endast ideella föreningar har möjlighet att söka föreningsstöd. Detta innefattar även de ideella organisationer som är registrerade som ideella föreningar av skatteverket. Tidigare kunde även trossamfund och stiftelser söka. Denna möjlighet är borttagen utifrån att det inte har nyttjats sedan 2012 och inte heller ligger i linje med stadsdelsnämndens reglemente om att stöd ska fördelas till föreningar.
- Grundläggande krav nr. 3 - Utgå från demokratiska värderingar. Texten är hämtad från ”checklistan/stödet för hantering av ansökan om föreningsbidrag till ideella föreningar” framtagen av säkerhetsenheten på stadsledningskontoret. Föreningar vars stadgar i nuläget inte uppfyller detta krav, har möjlighet att söka utifrån att de åtar sig att lyfta frågan om stadgeändring vid nästkommande årsmöten. En förening som inte antar stadgar i linje med grundläggande krav nr 3 ska återbetala sitt stöd till förvaltningen.
- Grundläggande krav nr. 5 - Arbeta med marknadsföring För att föreningsstödet ska komma så många som möjligt till del föreslår förvaltningen att nämnden ställer krav om marknadsföring på den ansökande föreningen. Förening som i nuläget inte uppfyller detta krav kan ansöka utifrån att de åtar sig att utveckla sin marknadsföring i linje med förvaltningens grundläggande krav. Förvaltningen följer upp detta och om föreningen inte utvecklar sin marknadsföring kan det vara skäl för återbetalning.
- 25 betalande medlemmar – borttaget. I de tidigare riktlinjerna har det varit ett krav att föreningen skulle ha minst 25 betalande medlemmar samt vara boende i stadsdelsområdet. Förvaltningen väljer att frånga detta då

innehållet i föreningens verksamhet bör vara skäl för bedömning och inte antalet medlemmar.

Övriga förtydliganden

Begreppet kultur avser i vid bemärkelse all mänsklig aktivitet. Att ha ett sådant begrepp i reglerna skulle innebära att det inte finns ramar för det fördelade stödet. För att förtydliga vad förvaltningen avser har begreppet därför avgränsats till att avse konstnärliga uttryck såsom teater, musik, dans, film, konst och litteratur. Detta i linje med kulturförvaltningen. Det kan rimligtvis komma tillfällen då detta med vad som är konstnärliga uttryck behöver tolkas. Det ska då framgå och motiveras i beslutsunderlaget till nämnden.

Förvaltningen föreslår att föreningsstöd i första hand ska beviljas till det ideella frivilliga engagemanget och arbetet samt utåtriktade öppna aktiviteter, så långt detta är möjligt. Det innebär att fasta personalkostnader eller kostnader för lokalrenovering, inköp av inventarier eller mat/fika inte beaktas. Dock finns det fall då föreningar kan behöva ytterligare stöd för att utföra sin verksamhet. I ansökan efterfrågar förvaltningen därför att föreningen lämnar en motivering som ska förtydliga föreningens behov. Motiveringen används därefter som underlag till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Förvaltningen anser att det är positivt att föreningar söker stöd från flera håll, har samverkanspartners och fler inkomstkällor. Det möjliggör för föreningen och bygga upp en egen hållbar ekonomi. Det är också en förutsättning för att ha ett levande och långsiktigt föreningsliv på Östermalm.

Förvaltningen föreslår därför att reglerna ska förtydliga att: ”Både verksamhetsstöd och aktivitetsstöd betraktas av nämnden som stöd till föreningens verksamhet och bör därmed inte vara föreningens huvudsakliga inkomstkälla”.

Föreningsstödet söks idag av i stort sätt samma återkommande föreningar på Östermalm. Förvaltningen kommer att se över marknadsföring för föreningsstödet. Detta kommer att göras kontinuerligt inför varje ny ansökningsperiod och rapporteras för i tjänsteutlåtandet till nämnd. Detta kan innebära att fler föreningar kommer att ansöka. Föreningar som tidigare årligen fått stora stöd från nämnden kan då komma att behöva se över sin ekonomiska situation, förutsatt att föreningsstödet är deras enda inkomstkälla.

Bedömningsgrunder

För att tydligare kunna motivera fördelningen av stöd har förvaltningen tagit fram åtta bedömningsgrunder. Förslaget innebär att dessa ska hanteras som åtta steg som dokumenteras och leder fram till fördelningen. Bedömningsgrunderna utgår från föreningens verksamhet och hur denna kompletterar nämndens verksamhet och prioriterade mål. Bedömningsgrunderna utgör därmed motiveringar och prioriteringar av hur stödet fördelas mellan föreningarna.

Förvaltningen har i bedömningsgrunderna valt att frångå tidigare praxis för pensionärsföreningar, vilken innebar att stöd skulle fördelas utifrån ”antal medlemmar bosatta i stadsdelsområdet multiplicerat med 20 kr. Grundbidrag till förening med tillgångar understigande ett prisbasbelopp.” Förslaget innebär att pensionärsföreningarna framgent hanteras på samma sätt som övriga föreningar och att stödet ska utgå från samma bedömningsgrunder.

Digital ansökan och redovisning

En analys av tidigare års inkomna ansökningar visar att pappersansökningarna återkommande varit ofullständiga. Den som ansökt har många gånger hoppat över frågor, använt gamla blanketter, hänvisat till bifogade dokument etc. istället för att svara på förvaltningens frågor. Därtill har det ibland varit svårt att tyda handskriften. Detta har resulterat i att förvaltningen behövt begära in kompletteringar som gjort att handlägningsprocessen förlängts och fördröjs.

Förvaltningen föreslår därför att ansökan ska ske digitalt framöver. För de föreningar som uppfattar att den digitala ansökan är svår kommer hjälp att erbjudas i form av Öppet hus där ansökan kan göras tillsammans med handläggare.

Ansökan och redovisning är justerbara dokument

Nämnden har tidigare antagit ansökans- och redovisningsblanketten i samband med riktlinjerna. Blanketternas syfte är att samla in den information som behövs från den ansökande föreningen och ge ett relevant och utförligt underlag för att nämnden ska kunna fatta beslut.

Med de reviderade lokala reglerna för föreningsstöd föreslår förvaltningen att ansökningsblanketterna ska vara möjliga för förvaltningen att justera och aktualisera, utan att detta föregås av ett nämndebeslut. De digitala blanketterna föreslås i grunden följa samma upplägg som tidigare blanketter. Skillnaden är att

förvaltningen ska kunna utvärdera dem löpande för bättre brukaranpassning.

Aktivitetsstöd två ansökningsdatum per år

Tidigare har det varit möjligt att ansöka om aktivitetsstöd fyra tillfällen per år. Förvaltningen föreslår en minskning till två ansökningstillfällen per år utifrån bedömningen att detta täcker upp behovet.

Vid behov av kompletteringar

Tidigare har föreningen haft 30 dagar på sig att, vid behov, komplettera sin ansökan. Förslaget till nytt regelverk innebär att förvaltningen ska kunna begära in mindre kompletteringar om ansökan eller redovisningen är ofullständig, och att det blir upp till förvaltningen att bedöma från fall till fall vad som är en rimlig tid för föreningen att inkomma med sin komplettering.

Populärversion med tips till föreningar

På den femte och sista sidan i förslaget till *Lokala reglerna för föreningsstöd* kommer förvaltningen att lämna tips till föreningslivet. Sidan kommer löpande att uppdateras och ska vara ett stöd för den som önskar att få information om övriga stöd från Stockholms stad, vart en kan vända sig för att få hjälp att starta en förening samt information om studieförbund.

Bilaga

Lokala regler för föreningsstöd